

1645. aastal tehtud plaan oli eelmisest põhjalikum

Georg von Schwengelni 1645. aasta linnuseplaan erineb 4 aastat varem koostatust. Põhjus oli proosaline: Rootsi luuraja ei pääsenud 1641. aastal lossihoovi – oli ju Taani aeg – ja joonistas kaarti kuulujuttude järgi. Nii on erinevalt paigutatud konvendihooned sissepääs ja veekraav ümber vana kastellmüüri, vanemal kaardil pole viljasalvi jne. 1645. aastal tehtud plaan sisaldab siiski oluliselt enam usaldusväärset teavet:

- A. *Ist der inwendig Stock* - lossi siseõu.
- B. *De Thurm mit der Spitz* - katusega torn linnusevärava eesoleva raveliini sees.
- C. *Lange Harmen* - Pikk Hermann on ekslikult Kaitsetorni kohale paigutatud.
- D. *Die gewelben drey doppelt auf einander und sehr sauber nach der alten mannir gemahct* - vanamoodne kolmekorruseline võlvitud hoone (teistes allikates enamasti Konvendihooned).
- E. *Hertsog Magnus Losament* - hertsog Magnuse eluruumid kaitsetorni kõrval.
- F. *Der Wolffs turm* - Wolffi torn vana kastellmüüri läänenurgas.
- G. *Die Bodes mit Korn* - viljasalved lossi edelaküljel.
- H. *Viehäusser* - laudad lossi kaguküljel vana veekraavi ääres.
- I. *Die Canzeley* - kantselei vana kastellmüüri loodeküljel.
- K. *Ein Wasser graben um das alte Schloss* - veekraav ümber lossi.
- L. *Guverneurs Losament* - asehalduri ruumid vastu kirdekurtiini.
- M. *Der Pferdt stall* - hobusetall kantselei taga.
- N. *Constapell und Soldat Quartir aber sehr ruinirt* - konstaabli ja palgasõdurite korterid Veskibastioni juures, väga amortiseerunud.
- O. *Adell und Bürger Losamenter* - aadli ja kodanike ruumid kagukurtiini ja vana veekraavi vahel.
- P. *Die Kirch in Thurm* - kirik vanas suurtükitornis Kirikubastionil.
- Q. *Die Thurm so und schonen gehauenn Stenen und solt abgebrochen* - lagunev, lammutamisele määratud torn Roomassaare bastionil.
- R. *Die 4 Bastionen so gantz ungleich 2 Cortin und allen* - 4 väga sarnast bastioni ja 2 kurtiini (bastionidevahelist kaitsevalli).
- S. *Die Ravelin* - raveliinid (eelkindlustused) linnusevärava ees ja linnusest kagus.
- T. *Die Werk so der denischen daran geflig* - taanlaste ehitatud eelkindlustus linnuse loodeküljel (sadama kõrval).
- V. *Pallessaaden so die denischen abgebauen* - taanlaste poolt mahalõhutud palissaadid (teritatud palkidest pihtaiad) ümber linnuse ja raveliinide.
- W. *Die Lange Brücke da man Korn ladetr zu den Schiffen zu fuhr* - pikk sild vilja laadimiseks laevadele asus rööbiti loodekurtiiniga; tänaste kohamärkide järgi algas sadamakai Kuurhoone kõrvalt*.
- X. *Die Reide da die Schiff ancern* – reid (laevade ankruplats) Väikses Katlas.
- Y. *3 Brunnen* - 3 kaevu: linnusevärava, asehalduri maja ja Aiabastioni juures.
- Z. *Ist die Pfort in der Taue* – köitel rippuv pääsla (rippsild) linnusevärava ees.

* tuuled-tormid tegid Taani ajal vallikraavist väljakaevatud kunstliku neeme ja selle otsa ehitatud sadamakai kallal ilmselt oma töö ja uuele kaardile joonistati säilinud neemejäänused koos remonditud kairajatisega (vt võrdluseks 1641. a. kaarti).

Kalle Kesküla